

Prva klinika Kliničkoga bolničkog centra u Osijeku

Aleksandar Včev

Klinika za internu medicinu, Klinička bolnica Osijek

Stručni članak

UDK UDK 614.2(091)

Prispjelo: 10. studenoga 2009.

U radu se opisuje povijesni razvoj Klinike za unutarnje bolesti Kliničkoga bolničkog centra u Osijeku. Godine 1874. osnovana je Huttler-Kohlhoffer-Monspergerova zakladna bolnica s dva odjela (Odjel za unutarnje bolesti i Odjel za „izvanjske“ kirurške bolesti). Prvi je rukovoditelj Internoga odjela, ujedno i ravnatelj bolnice, bio primarijus dr. Ferdo Knopp, koji je i jedan od osnivača i pokretača najstarijega hrvatskoga časopisa „Glasnika Društva slavonskih liečnika“. Sljedeći je ravnatelj bolnice bio primarijus dr. Vatroslav Schwarz, internist i rukovoditelj Internoga odjela, koji pridonosi cjelokupnom razvitku i drugih struka te pod njegovom upravom bolnica od provincijske postaje središnja zdravstvena ustanova za to područje. U radu se nadalje daje kronološki pregled razvoja znanstvenoga, nastavnoga i stručnoga rada Klinike za unutarnje bolesti i zaslužnih osoba koje su pridonijele i pridonose razvoju Klinike za unutarnje bolesti, koja je uključena u znanstveno-nastavni rad i sastavnica je Medicinskoga fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku.

Ključne riječi: Huttler-Kohlhoffer-Monspergerova zakladna bolnica; Klinika za internu medicinu – povijest; Klinička bolnica Osijek – povijest

U Osijeku je **1874.** godine otvorena, za ono doba, vrlo moderna **Huttler-Kohlhoffer-Monspergerova zakladna bolnica** s dva odjela: Odjel za unutarnje bolesti i Odjel za „izvanjske“ (kirurške) bolesti. Nova je bolnica imala 13 velikih dvorana s 200 kreveta, a jedna od njih bila je i za duševne bolesnika. Prvi rukovoditelj Internoga odjela, ujedno i ravnatelj bolnice, bio je **primarijus dr. Ferdo Knopp**. On je bio jedan od osnivača **Društva slavonskih liečnika** kao i jedan od pokretača prvoga stručnog medicinskog časopisa „**Glasnika Društva slavonskih liečnika**“, koji je počeo izlaziti 1877. godine u Osijeku. O bolestima i liječenju iz toga doba nema mnogo podataka. Njegovom bolesnika bavile su se sestre milosrdnice reda svetoga Vinka Paulskoga, a stvarni je ravnatelj bolnice bila glavarica milosrdnih sestara Filomena Massi, koja je vodila računa i o materijalnim interesima svoga reda.

Nakon dvadeset godina svoga službovanja, primarijus dr. Ferdo Knopp podnosi ostavku te na mjesto rukovoditelja Internoga odjela i ravnatelja bolnice dolazi **primarijus dr. Vatroslav Schwarz**. Iako je u prvom redu internist, kao ravnatelj bolnice ne zapostavlja odjele izvan svoje struke. Od 1894. godine uz prim. dr. Vatroslava Schwarza na Internom odjelu kao sekundarni liječnik radi dr. Vladimir Katičić. Godinu dana kasnije on odlazi u Đakovo i iako se više ne vraća u Osijek, zbog svojih visokih upravnih položaja u zdravstvu znatno pridonosi radu osječke bolnice. Na njegovu mjestu naslijedio ga je dr. Eugen Dürr, a poslije njega dr. Josip Bartulić. U bolničkim godišnjim izvješćima za 1894. godinu vidljivo je da je na Internom odjelu tada liječen 1.341 bolesnik, od čega je 725 izliječeno i otpušteno, u 321 je došlo do poboljšanja, 65 ih je neizliječeno, a 129 umrlo. Visok mortalitet od 10,4% odnosio se na tuberkulozne bolesnike i oboljele od zaraznih bolesti te je odgovarao mortalitetu toga doba.

Tada se na internom odjelu liječe i psihijatrijski bolesnici (44 bolesnika). Dolaskom Schwarza u Osijek otvara se novo poglavlje kako u radu samoga Internoga odjela, tako i cijele bolnice. Provođi temeljitu reorganizaciju, potiče liječnike na znanstvenu i stručnu aktivnost, ističe se radom na području medicinske publicistike i javnoga zdravstva, bavi se sakupljanjem hrvatske medicinske terminologije te prihvaća dobrobiti tehničkoga napretka uvođenjem plina, vodovoda, uređenjem kupaonica i bolničke kuhinje te uvođenjem telefona. Stoga ne čudi da pod njegovom upravom bolnica od provincijske postaje prvorazrednom zdravstvenom ustanovom. On mijenja odnos između liječnika i bolesnika, bolesnik za njega postaje nešto više i traži da se prema njemu „ponaša prijazno i čovjekoljubivo“. U nastojanju da bolničku službu uzdigne na viši stupanj, bolnica 1898. godine izdaje „Priručnik za službu sekundarnih liečnikah u obćoj i javnoj Huttler-Kohlhoffer-Monspergerovoj Zakladnoj bolnici u Osijeku“. U priručniku se naređuje sekundarnim liječnicima vrlo uredno i opširno vođenje povijesti bolesti, redovito prijavljivanje gradskom fizikatu zarazne i spolne bolesti te kronične i neizlječive, vođenje statistike, zapisnika o svim manjim i većim operacijama, porođajima, obdukcijama. Osim toga, naređuje se liječnicima da sve zanimljivije i važnije slučajeve bolesti „što točnije pobilježe i za znanstvena izvješća klinički obrade“. U priručniku su na četrdesetak stranica navedene upute za sastavljanje povijesti bolovanja te posebne upute za pregled bolesnika koji boluju od unutarnjih, zaraznih i duševnih bolesti te laboratorijske pretrage (rutinske i specifične). Internistički pregled obuhvaćao je i pregled živčevlja, pa se u priručniku naređuje „ispitivanje električnih odnošaja, izravno i neizravno draženje, faradično i galvanično draženje i ispitivanje munjevine osjetljivosti kože i mišića“.

HUTTLER-KOHLHOFFER-MONSPERGEROVA ZAKLADNA BOLNICA 1874
HUTTLER-KOHLHOFFER-MONSPERGER FOUNDATION HOSPITAL 1874

Prim. dr. Vatroslav Schwarz 1902. godine odlazi iz Osijeka, a na mjesto šefa Internoga odjela i ravnatelja bolnice dolazi **primarijus dr. Alfons Muža**. U njegovo doba zarazne bolesti i tuberkuloza pluća najveći su i najteži problemi internista. Od 1912. godine na Internom odjelu zaposlen je i dr. Branko Muačević, koji je tijekom Prvoga svjetskog rata mobiliziran. Po završetku rata vraća se u Osijek te 1919. godine postaje primarijus na Internom odjelu. Primarijus dr. Alfons Muža zajedno s kirurzima prim. dr. Belom Fischerom i dr. Vatroslavom Florschützom zaslužan je za unaprjeđenje osječke bolnice u prvih dvadesetak godina 20. stoljeća. Tada je nabavljen i prvi rentgenski aparat kojim se više služio kirurški nego interni odjel. Tijekom Prvoga svjetskog rata došlo je do unaprjeđenja kirurgije, no ratna nestašica hrane, lijekova i rublja za bolesnike te nemogućnost održavanja odgovarajuće čistoće nisu pridonijele razvoju internoga odjela. Naprotiv, interni odjel pretrpan teškim i zaraznim bolesnicima u zapuštenim, prljavim prostorijama učinili su ga vrlo neurednim i nemoćnim provincijskim „špitalom“ u kojem su se bolesnici hospitalizirali, ali slabo ili nikako liječili. Bolnički laboratorij ne radi, a usluge se traže od vrlo insuficijentne Bakteriološke stanice. U bolnici nema infektologa, kapaciteti maloga zaraznog odjela nedovoljni su što dovodi do dodatne pretrpanosti internoga odjela zaraznim bolesnicima. Izbijanje kolere u Slavoniji 1917. godine znatno je pogoršalo stanje te se u gradu u vojničkim barakama otvaraju „kolera-lazareti“, zapravo barake za umiranje obol-

jelih. To doba karakterizira zaborav naredbi iz Schwarzova priručnika.

Slom Austro-Ugarske Monarhije i stvaranje nove Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca nisu doveli do poboljšanja prilika u bolnici. Prim. dr. Alfons Muža odlazi u mirovinu 1919. godine, ali kao predsjednik Oblasnoga odbora Crvenoga križa posebno je zaslužan u zbrinjavanju poplavljenih u Slavoniji i Baranji. Osim toga, poslije Prvoga svjetskog rata aktivno sudjeluje u suzbijanju tuberkuloze u Slavoniji, kao član Oblasnoga odbora Lige protiv tuberkuloze.

Primarijus dr. Branko Muačević 1920. godine postaje rukovoditeljem Internoga odjela i ravnateljem bolnice. U rješavanju bolničkih problema najviše su mu pomogli dr. Vatroslav Florschütz i dr. Slavko Hirsch, prvi osječki infektolog koji je organizirao službu za suzbijanje zaraznih bolesti, vodio rad na svom zaraznom odjelu te radio na izgrađivanju Epidemiološkoga zavoda u Osijeku i time znatno rasteretio Interni odjel. Prim. dr. Muačević radio je sam na Internom odjelu uz tek privremenu pomoć mladih liječnika stažista. Jedina pouzdana pomoćnica bila mu je iskusna sestra Milecija Legiša, vrlo sposobna u praktičnoj poduci generacija mladih liječnika koji su prolazili kroz interni odjel. Dolaskom asistenta dr. Otona Fischera 1929. godine, unaprijeđen je rad Internoga odjela jačanjem i postavljeni su temelji novom kemijsko-serološkom laboratoriju, u početku za potrebe

KLINIKA ZA UNUTARNJE BOLESTI 1999.
CLINIC FOR INTERNAL DISEASE 1999.

Internoga odjela, a zatim i cijele bolnice. Otvaranjem kirurškoga paviljona 1932. godine s kirurškim i ginekološko-porođajnim odjelom mogao se proširiti Interni odjel. U prizemlju stare zgrade bile su sobe ženskoga Internog odjela, a na prvom katu sobe muškoga Internog odjela, kao i dvije velike sobe kemijsko-serološkoga laboratorija te mala prostorija s aparatom za dijaskopiju. Rendgenske preglede za potrebe Internoga odjela obavljaju dr. Oton Fischer i dr. Đuro Obersohn. Na Internom odjelu u to su doba bili česti bolesnici s malarijom i s luetičnim mezaortitisom. Duševni se bolesnici također hospitaliziraju na Internom odjelu, a akutni psihotičari, posebice agresivni, smješteni su u dvije podrumске ćelije, nalik na kazamate.

Dolaskom dr. Đure Obersohna 1935. godine, na Internom se odjelu razvija patološka histologija, čijim se uslugama koriste i drugi bolnički odjeli. On je ujedno i prvi specijalizant na Internom odjelu osječke bolnice koji je specijalistički ispit položio 1938. godine kod profesora Botterija u Zagrebu. Tada na Internom odjelu privremeno radi i dr. Margita Mladineo, a na specijalizaciju iz interne medicine dolazi i dr. Nikola Ivanović. Primarijus dr. Branko Muačević 1921. godine osniva i prvi "plućni odjel" u Osijeku, u vrtnoj baraci s 18 kreveta za bolesnike s tuberkulozom. U njemu je 1924. godine zaslugom dr. Karla Weissmana uveden terapijski arteficialni pneumotoraks. Dr. Karlo Weissman je bio prvi šef AT dispanzera osnovanoga 1922. godine.

Zajedno sa svim svojim suradnicima prim. dr. Muačević uspio je podignuti kvalitetu stručnoga i znanstvenoga rada Internoga odjela na zavidnu razinu.

U to vrijeme Interni odjel kao i internistička ambulanta zbrinjavaju velik broj bolesnika. Cjelokupni opseg posla uspješno obavljaju četiri liječnika, četiri sestre milosrdnice i jedan bolničar, Roko Mesarić. U staroj zgradi bolnice osim internoga bio je i otorinolaringološki i oftalmološki odjel. Dežurstvo za čitavu zgradu obavljao je jedan liječnik. Rukovoditelji odjela nisu dežurali, ali ih se za teške slučajeve zvalo noću te su dolazili fijakerom. Neki stariji, dobro situirani liječnici imali su vlastite kočije i kočijaše. Samo su dvojica, jedan kirurg i jedan ginekolog imali vlastite automobile. Teške i hitne bolesnike prevozilo se zaprežnim ambulantskim kolima. Interesantno je da su zarazni bolesnici imali prednost čak i pred hitnim kirurškim slučajevima.

Daljnji razvitak Internoga odjela uvelike je usporen premještanjem dr. Fischera u virovitičku bolnicu i dr. Obersohna u vukovarsku bolnicu odlukom bana Banovine Hrvatske 1940. godine. Time dolazi do pada kakvoće i kvantitete rada biokemijskoga laboratorija i patologije.

Uspostavom NDH 1941. prim. dr. Branko Muačević smijenjen je i odlazi iz Osijeka u Beograd. Rukovoditelj Internog odjela i primarijus postaje **dr. Nikola Ivanović**. Uz njega na

odjelu rade dr. Ivan Cvelić, dr. Josip Mysak i dr. Hermina Moret.

Po završetku Drugoga svjetskog rata prim. dr. Nikola Ivanović odlazi iz Osijeka u Šibenik, gdje kasnije postaje rukovoditelj Internističke službe Medicinskog centra Šibenik. Iste 1945. godine u Osijek se vraća **prim. dr. Branko Muačević** i ponovno postaje rukovoditeljem Internog odjela, vrlo sličnoga onom koji je preuzeo poslije Prvoga svjetskog rata. Neimaština je prisutna u svemu: lijekovima, opremi, potrebnim instrumentima, radi se bez laboratorija. Teški život toga vremena možda najbolje ilustrira priča o mladom liječniku kojem „nevjerojatno dobro ide“ jer je kupio Borsalino šešir, bicikl i kišobran za godinu dana bez kredita. Priča se s čuđenjem prepričavala 1950. godine Odjel za tuberkulozu pluća osnovan je 1947. godine a voditeljica je bila dr. Hermina Moret. Kasnije odjel postaje Odjel za plućne bolesti i tbc te djeluje samostalno unutar bolnice. Rukovoditelj Odjela za plućne bolesti i tbc dr. Dragutin Galin 1953. godine uspio se izboriti za zgradu bivšega sirotišta u Strossmayerovoj ulici gdje odjel ostaje do 1991. godine.

Primarijus dr. Pavao Herceg dolazi 1949. na Interni odjel, a 1951. nakon odlaska prim. dr. Branka Muačevića u mirovinu postaje rukovoditeljem Internoga odjela. Taj izuzetni stručnjak i pedagog u teškom vremenu, bez suradnika, opreme i pomoćnih sredstava nikako ne uspijeva podići Interni odjel na stupanj koji je želio iako radi vrlo naporno. U to vrijeme na Internim odjelima drugih bolnica razvija se gastroenterologija, hematologija, kardiologija i druge supspecijalnosti, a u Osijeku se još ne radi niti sternalna punkcija. Narušenoga zdravlja odlazi u mirovinu 1954. godine kada na njegovo mjesto dolazi primarijus dr. sc. Čedomil Vugrinčić.

Primarijus dr. sc. Čedomil Vugrinčić nedugo nakon preuzimanja funkcije rukovoditelja Internoga odjela, 1955. godine konačno dolazi do priljeva novčanih sredstava za uređenje i obnovu odjela. Prevelike bolesničke sobe, nalik konferencijskim dvoranama i nedirnute od 1874. godine, pregrađene su, proširen je dijagnostički i ambulantni trakt, dograđene su i dvije sobe s dvorišne strane, a proširen je i dijelom dograđen Centralni laboratorij koji prerasta u suvremeni biokemijski laboratorij. Sedam godina kasnije, 1962. godine ponovno se proširuje preuzimanjem dvorišne barake s 25 kreveta od zaraznoga odjela, a tri godine kasnije na račun dermatovenereologije s još 32 kreveta. Međutim, osnivanjem Radioizotopnog laboratorija gubi novostečene krevete. Na poticaj prim. dr. sc. Čedomila Vugrinčića pojedini odjelni liječnici opredjeljuju se za hematologiju, gastroenterologiju, kardiologiju, nefrologiju i endokrinologiju. On također potiče suradnike na stručni rad te svakoga ponedjeljka ujutro na Internom odjelu održava stručne sastanke na kojima liječnici izlažu referate sa svojih interesnih područja. Jednom tjedno održavaju se tanatološki sastanci i time ostvaruje nužna suradnja patologa i internista. Prim. dr. sc. Čedomil Vugrinčić autor je brojnih znanstvenih i stručnih publikacija te je bio i autor poglavlja u sveučilišnom udžbeniku prof. dr. sc. I. Botterija *Interna medicina* u izdanju Medicinskoga fakulteta u Zagrebu iz 1959. godine. Taj je udžbenik bio prvi na

hrvatskom jeziku kojim su se mogli koristiti liječnici u bivšoj Jugoslaviji. Zbog odličnih organizacijskih sposobnosti, kao i sretnog odabira dobrih suradnika, prim. dr. sc. Čedomil Vugrinčić uspio je znatno unaprijediti rad na Internom odjelu tako da je u mnogočemu postigao razinu Kliničkih bolnica. Prim. dr. sc. Čedomil Vugrinčić osnovao je Savjetovalište za dijabetičare i potaknuo osnivanje Društva dijabetičara u Osijeku. Kao dijabetolog, želio je stvoriti što bolje uvjete za razvoj endokrinologije i potaknuo osnivanje Radioizotopnoga laboratorija uz Interni odjel što je omogućilo intenzivniji znanstveni rad.

Prim. dr. sc. Čedomil Vugrinčić 1968. godine napušta Osijek i seli u SAD. Novi rukovoditelj Internoga odjela postaje **primarijus dr. Ivan Vlahović**. On nastavlja s dotadašnjim načinom rada, s još izraženijom diferencijacijom u pojedinim supspecijalnostima interne medicine, uspostavlja češće stručne sastanke (tri puta tjedno), a znanstveni i stručni rad postaje ekstramuralni, što znači da okuplja stručnjake iz cijele Slavonije. Organizira sastanke slavonskih internista koji pridonose njihovom međusobnom povezivanju na razini regije, kao i intenziviranju stručnoga rada u Slavoniji. U ambulantama Internoga odjela pregledavaju se svi upućeni bolesnici, čime se ukidaju dotadašnje liste čekanja. Kontinuirani razvitak Internoga odjela onemogućava skučenost prostora te se pribjegava preuređenjima unutar zgrade. Na Internom je odjelu 1973. godine 137 bolesničkih kreveta, a radi 11 specijalista interne medicine, 4 specijalizanta interne medicine, 40 medicinskih sestara, 24 spremačice i servirke te 6 administratora.

Prof. dr. sc. Ivica Čandrlić, prim. dr. med., 1976. godine postaje rukovoditelj Internoga odjela. Iste godine formira 5 kliničkih odsjeka i imenuje 5 voditelja istih odsjeka. To su bili sljedeći: prim. dr. Ivan Vlahović – voditelj kliničkoga odsjeka za hematologiju, prim. dr. sc. Antun Kenda – voditelj odsjeka za nefrologiju, prim. dr. Zlatko Pinotić – voditelj odsjeka za gastroenterologiju i hepatologiju, prim. dr. sc. Ante Ivandić – voditelj odsjeka za endokrinologiju i dr. Tomislav Ažić - voditelj odsjeka za kardiologiju. Prim. dr. sc. Ivica Čandrlić nastavlja s dotadašnjim znanstvenim i stručnim načinom rada, a sastanci internista Slavonije postaju redoviti i na njima aktivno sudjeluju internisti svih supspecijalnosti iz cijele bivše Jugoslavije. O svim održanim sastancima svjedoče pripadajući zbornici radova. Zajedno s dr. sc. Martinom Dičićem sudjeluje u otvaranju dislociranoga Studija medicine u Osijeku Medicinskog fakulteta u Zagrebu, koji je počeo s radom u ak. g. 1979./80., čiji je i voditelj do svoje smrti. Dr. Ivica Čandrlić postao je i prvi redoviti profesor Medicinskoga fakulteta u Zagrebu za potrebe dislociranoga studija u Osijeku. Njegovom zaslugom potpuno je obnovljena i rekonstruirana stara zgrada zakladne bolnice iz 1874. te je u njoj osim Internoga odjela smješten samo Odjel za nuklearnu medicinu i dio Odjela za medicinsku biokemiju. Uz njega i doc. dr. sc. Ante Ivandić, prim. dr. med., postaje redoviti profesor, a dr. sc. Katija Čatipović docentica te **Interni odjel Opće bolnice u Osijeku 1986. postaje Klinika za unutrašnje bolesti Medicinskoga fakulteta u Zagrebu- ujedno i prva klinika Opće bolnice Osijek, a prof. dr.**

sc. Ivica Čandrić, prim. dr. med., prvi predstojnik. Prerastanjem odjela u kliniku postojeći odsjeci postaju klinički odjeli te se formiraju i dva nova odjela. Voditelji su kliničkih odjela: prof. dr. sc. Ante Ivandić, prim. dr. med. – odjel za endokrinologiju i bolesti metabolizma, doc. dr. sc. Katija Čatipović-Veselica, dr. med. – odjel za bolesti srca i krvnih žila, Miroslav Volarić, dr. med. – odjel za gastroenterologiju i hepatologiju, Ivan Vlahović, prim. dr. med. – odjel za hematologiju, Katica Šram, dr. med. – odjel za reumatologiju, imunologiju i alergologiju, dr. sc. Antun Kenda, prim. dr. med. – odjel za nefrologiju, Tomislav Ažić, dr. med. – odjel intenzivne njege. Početkom devedesetih zbog narušenih međuljudskih odnosa i čestoga mijenjanja voditelja na odjelu za bolesti srca i krvnih žila, ravnateljstvo bolnice dijeli odjel na dva zasebna odjela tako da voditelj prvoga odjela za bolesti srca i krvnih žila postaje mr. sc. Marijan Jakić, prim. dr. med., a voditelj drugog odjela doc. dr. sc. Katija Čatipović-Veselica, dr. med. Tijekom Domovinskoga rata u zgradu Klinike useljava se Odjel za plućne bolesti i tuberkulozu čija je zgrada teško oštećena u topničkom napadu 27. studenoga 1991., kada su poginula i 4 bolesnika.

Prof. dr. sc. Ivica Čandrić, prim. dr. med. vodi kliniku i tijekom Domovinskoga rata kada je i zgrada klinike doživjela teška razaranja. Bio je prvi predstojnik Klinike za unutrašnje bolesti i voditelj dislociranoga Studija medicine do svoje smrti 1993. godine.

Prof. dr. sc. Ante Ivandić, prim. dr. med., postaje 1993. predstojnik Klinike za unutrašnje bolesti Medicinskoga fakulteta u Zagrebu, a Opća bolnica prerasta u Kliničku bolnicu Osijek. Prof. dr. sc. Ante Ivandić, prim. dr. med., do 1996. godine bio je i voditelj dislociranoga Studija medicine. Osnivanjem samostalnoga Medicinskoga fakulteta u sastavu Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku 1998. godine postaje prvi predsjednik Katedre za internu medicinu i tu dužnost obnaša do svoje smrti 2003. godine. On potiče izdavačku djelatnost, znanstveno-istraživački i stručni rad na Klinici te dolazi do formiranja novoga kliničkog Odjela za endoskopiju čiji je voditelj Dubravko Paulini, dr. med. i kliničkog Odjela za opću intenzivnu terapiju i njegu s voditeljem mr. sc. Nikolom Mićunovićem, dr. med. Osnivanje Medicinskoga fakulteta i Katedre za internu medicinu ključni je događaj koji će kasnije dovesti do snažnoga zamaha u razvoju Klinike za internu medicinu Medicinskoga fakulteta Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku, te ostalih klinika i odjela u Kliničkoj bolnici Osijek. Nedostatak prostora postaje sve veći problem. **Godine 1999.** na Klinici za internu medicinu radi **1 redoviti profesor, 2 docenta, 1 doktor medicinskih znanosti i 5 magistara znanosti.** Odlaskom u mirovinu dr. sc. Antuna Kende, prim. dr. med., novi voditelj kliničkog odjela za nefrologiju postaje Ljubomir Dojčinov, prim. dr. med., a odlaskom Ivana Vlahovića, prim. dr. med., nova voditeljica kliničkog odjela za hematologiju postaje Dobroslava Kuna, dr. med.

Od 2002. godine predstojnik Klinike za internu medicinu Medicinskoga fakulteta Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku, Kliničke bolnice Osijek postao je **prof. dr. sc. Alek-**

sandar Včev, prim. dr. med. On je bio i ravnatelj Kliničke bolnice Osijek od 2001. do 2003. godine te u 2005. godini. Od 2005. do 2009. bio je prodekan za nastavu i odnose sa studentima na Medicinskom fakultetu u Osijeku, a od 2009. izabran je za dekana Medicinskoga fakulteta. Po osnivanju Medicinskoga fakulteta i Katedre za internu medicinu 1998. bio je zamjenik pročelnika Katedre, a nakon smrti pročelnika prof. dr. sc. Ante Ivandića, prim. dr. med. preuzima dužnost pročelnika Katedre i tu dužnost obnaša i sada. Prof. dr. sc. Aleksandar Včev, prim. dr. med., Klinici za internu medicinu pripaja Odjel za dijalizu koji je dotada bio u sastavu Klinike za urologiju. Odjel za pulmologiju 2009. godine ulazi u sastav Klinike za internu medicinu. Kao predstojnik Klinike i predsjednik Katedre za internu medicinu potiče znanstveni i stručni rad i izbore u znanstveno-nastavna i suradnička zvanja liječnika internista Klinike za internu medicinu Medicinskoga fakulteta u Osijeku, Kliničke bolnice Osijek, ali i liječnika internista u nastavnim bazama Medicinskoga fakulteta Osijek (OB „Sveti Duh“ u Zagrebu, Specijalnoj bolnici za kardiologiju i kardiokirurgiju „Magdalena“ i Specijalnoj bolnici za rehabilitaciju u Krapinskim Toplicama, Specijalnoj bolnici „Thalassotherapie“ u Opatiji i u OB Zadar). Osim toga liječnike interniste šalje na supspecijalizacije, što je preduvjet za prerastanje odjela u zavode unutar klinike. Zahvaljujući tomu i izboru liječnika u znanstveno-nastavna zvanja, Odjel za gastroenterologiju i hepatologiju postaje prvi Zavod za gastroenterologiju i hepatologiju unutar Klinike za internu medicinu. Uskoro se očekuje prerastanje još 3 odjela u zavode. Na taj način stvorit će se preduvjeti da u budućnosti ti novi zavodi postanu klinike. Trenutačno na Klinici za internu medicinu koja ima 195 kreveta postoje sljedeći zavodi i klinički odjeli:

- **Zavod za gastroenterologiju i hepatologiju** s 3 odjela – pročelnik prof. dr. sc. Dubravko Božić, prim. dr. med., i glavna sestra Željka Pušeljić, vms
- **Odjel za gastroenterologiju** – voditelj Dubravko Paulini, dr. med., i glavna sestra Eva Dugalić, vms
- **Odjel za hepatologiju** – voditelj prof. dr. sc. Aleksandar Včev, prim. dr. med., i glavna sestra Vesna Zajkić, vms
- **Odjel za urgentnu i intervencijsku gastroenterologiju** – voditelj prof. dr. sc. Silvio Mihaljević, dr. med., i glavna sestra Lidija Tomas, vms
- **Odjel za nefrologiju** – voditelj mr. sc. Vladimir Peljhan, dr. med., i glavna sestra Anica Dergez, vms
- **Odjel za pulmologiju** – voditelj mr. sc. Vladimir Fijačko, dr. med., i glavna sestra Zdenka Zdunić, vms
- **Odjel za hematologiju** – voditeljica Jasminka Sinčić-Petričević, dr. med., i glavna sestra Ružica Anočić, vms
- **Odjel za kliničku imunologiju i alergologiju** – voditeljica Višnja Prus, dr. med., i glavna sestra Katica Puktalović, vms
- **Odjel za reumatologiju** – voditeljica prof. dr. sc. Marija Glasnović, prim. dr. med., i glavna sestra Vesna Meško, vms
- **Odjel za endokrinologiju i bolesti metabolizma** – voditeljica Silvija Canecki, dr. med., i glavna sestra Nevenka Kovačić, vms

- **Odjel za bolesti srca i krvnih žila s intenzivnom terapijom** – voditelj doc. dr. sc. Robert Steiner, dr. med., i glavna sestra Stana Koščak, vms
- **Odjel za dijalizu** – voditelj mr. sc. Marko Jakić, prim. dr. med., i glavna sestra Mirjana Babić, vms
- **Odjel intenzivne terapije i njege** – voditelj mr. sc. Nikola Mićunović, dr. med., i glavni medicinski tehničar Davor Zec, vmt

Glavna je sestra Klinike za internu medicinu Brankica Juranić, vms.

Krajem 2009. godine na Klinici za internu medicinu radi ukupno 69 liječnika (20 supspecijalista, 30 specijalista i 19 specijalizanata), 240 medicinskih sestara (197 medicinskih sestara sa srednjom školom i 43 više medicinske sestre), 19 pomoćnih djelatnika u zdravstvu, 38 administratora, 35 spremačica, 17 nosača bolesnika. Na Klinici za internu medicinu radi u znanstveno nastavnim zvanjima **1 redoviti profesor, 4**

izvanredna profesora i 4 docenta, u suradničkim zvanjima **4 doktorice znanosti i 8 magistara znanosti**. Temu doktorske disertacije prijavilo je **9** liječnika. To je najveće bogatstvo na kojem se temelji budući razvoj Klinike za internu medicinu. Nedostatak prostora najveći je i najvažniji problem Klinike za internu medicinu, a on se namjerava u suradnji s Upravom Kliničke bolnice Osijek, koja postaje Klinički bolnički centar Osijek, riješiti izgradnjom nove zgrade Kliničkoga zavoda za nuklearnu medicinu i preuređenjem i nadogradnjom zgrade Odjela za dijalizu Klinike za internu medicinu.

LITERATURA

1. Utvić V. Povijest bolničkih ustanova u Osijeku od 1874 do 1974: II dio. Osijek: Opća bolnica Osijek; 1974.
2. Firingir K, Utvić V. Povijest bolničkih ustanova u Osijeku od 1739.-1930. Osijek: Opća bolnica Osijek; 1970.

THE FIRST CLINIC OF THE UNIVERSITY HOSPITAL CENTRE IN OSIEK

Aleksandar Včev
Clinic for Internal Medicine, University Hospital Osijek

ABSTRACT

The paper describes historical development of the Clinic for Internal Diseases at the Clinical Hospital Centre in Osijek. Huttler-Kohlhoffer-Monsperger Foundation Hospital with two departments (Department of Internal Diseases and Department of "external" surgical diseases) was founded in 1874. The first head of the Department of Internal Diseases was the hospital manager, Primarius Dr. Ferdo Knopp, who was one of the founders and initiators of the oldest Croatian magazine "Glasnik Društva slavonskih liečnika". Next hospital manager was Primarius Dr. Vatroslav Schwartz, doctor of internal medicine and head of the Department of Internal Medicine, who has contributed to the general development of other specialties as well, and under his management the hospital turned from a provincial to central health facility of that area. Furthermore, the author chronologically presents the development of the professional work of Clinic for Internal Diseases and people who have contributed to development of the Clinic for Internal Diseases, which has been included into scientific and teaching work and has been a constituent part of the Faculty of Medicine, J. J. Strossmayer University in Osijek.

Key words: Huttler-Kohlhoffer-Monsperger Foundation Hospital; Clinic for Internal Medicine - history; University Hospital Osijek - history